

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyazon 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Társadalmi tömörülésünk.

Arad, július 22.

(—s) Legujabb alkotmányos életünknek állami konszolidációjával társadalmi viszonyaink tömörülése lépést tartott, és — bár e tekintetben még korántsem értünk el ama határig, melynél az összes társadalmi tényezők párhuzamos működése kezdődik és bár nemzetiségi és felekezeti sokféle tagosultságunknál fogva erre a közel jövőben kilátásunk nem lehet — a legutolsó három évtized alatt igen nagyot haladtunk.

A társulási eszme a legkülömbözőbb alakokban szép sikerrel érvényesült a magyar társadalomban a kulturális és gazdasági élet minden vonalán, a humanitárius törekvések minden irányában.

Az alkotmányos szabadság legelsőben politikai pártkörökbe egyesítette a társadalom alkotó elemeit, s azután közgazdasági célokkal bíró egyesületek létesülését vonta maga után. Gazdasági egyesületekben tömörültek a gazdák, iparos és kereskedelmi társas egyletekben az iparosok és kereskedők. Műpártoló egyesületek, dalárdák és zenegyletek a színiélet, énekművészet és zene művelése és istápolása végett alakultak, mindenféle humanitárius intézetek és egyletek jöttek létre; és különösen az utolsó évtized alatt a magyar nemzeti eszme propagálására, a magyar kultúra terjesztésére olyan nagy szabású egyesületek jöttek létre, melyek önmagukban is eklatáns bizonyítéka annak, hogy a magyar társadalom

harmonikus fejlődésében mily nagy erőforrásokkal rendelkezik.

Ezek az egyesületek évről évre anyagilag és erkölcsileg gyarapodtak és benők észrevétlenül, de hatalmas erővel folyt a szerttagolt társadalmunk konszolidációjának processusa. Büszkén tekinthetünk vissza társadalmunk eme munkájára és annak eredményeire, de annál inkább kell elkeseredéssel eltelnünk ama törekvések ellenében, melyek legujabban társadalmi tömörülésünk eddigi eredményeinek megbontását czélozzák.

Néhány ősi magyar vérből származó mágnásnak és a klerusnak jött az a gondolata, hogy politikai pártalakítási akcióját felekezeti alapokra fektessék, s a nemzetiségi érzékenységet használják ki céljaik érdekében. Mondanunk sem kell, hogy a néppárt tisztelt vezértérfaei ellen szól sulyosan vádoló szavunk. Ezek a néptől vajmi távol álló, de néppárti czéger alatt agitáló urak arra ösztönzik a katolikus magyarokat, hogy a társadalmi és politikai élet minden vonalán a felekezeti kizárólagosságot vagyis türelmetlenséget propagálják. Es sajnos ez az izgatás itt-ott csakugyan eredménynyel járt amennyiben felekezeti surlódások egy-két társas egyletet megbontottak. A nemzetiségi vidékeken persze még czifrább eredmények várhatók a néppártnak malaszttal teljes működésétől. A felekezeti szeparatiztikus törekvésekhez itt még a nemzetiségi szétválás is járul.

Szóval a néppárti törekvések határozottan réseket ütnek eddigi társadalmi tömörülésünkön. Es mivel még korántsem

értük el a konszolidációnak azt a fokát, hogy a társadalmi erőink által szenvedett minden kárt nemzeti gyarapodásunkon ejtett érzékeny sebnek ne kellene tartanunk, azért szól szavunk minden jó magyar emberhez, hogy teljes erővel küzdjön a néppárti törekvések ellen, amelynek céljuk hosszú időn át szerzett nemzeti társadalmi vívmányainknak megbomlasztása.

BELFÖLD.

A legujabb néppárti haditerv. A Bud. Tud. következő figyelmeztetést közli: „A „hegy-mögi harozlap“ azt a furcsa mulatságot szerzi magának, hogy a katolikus papokat most már olyan oselekedetekre buzdítja, a melyek a törvény értelmében büntetés alá esnek, a nélkül, hogy meggondolná, hogy ez, bár reá nézve nincs veszélyekkel egybekötve, milyen veszélyekkel járna az illető papokra nézve. A lap ugyanis arra szólítja fel a katolikus papokat és pedig állítása szerint a dogma nevében, hogy ne adjanak ki a jövőben jegyesek számára születési bizonyítványokat, amelyekre a házasság megkötése alkalmával szükségük van, mert a katolikus papnak nem szabad kooperálni a polgári házasság megkötésénél. A lap egész számítása téves. Ha már csakugyan akadna olyan pap, aki áhitozik a vértanúság dícsfényére, annak minden esetre számolnia kell azzal, hogy kap egy, vagy két hónapi börtönt és néhány száz forintnyi pénzbüntetést. Az a cél azonban, amely ezzel — úgy látszik — egybe van kaposolva, hogy t. i. megakadályoztatnék a polgári házasság megkötése, mégis teljesen meghiúsulna, mert a hatóságok minden ilyen esetben si fogják állítani, még pedig egészen ingyen azon másodpéldányokból, amelyek minden megye közpörtjében őriztetnek, a házasság megkötéséhez szükséges születési bizonyítványokat és a papok csak elesnek azon nem

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Írta: Ter Hedberg.

Az „Aradi Közlöny“ számára, svéd eredetiből fordítva.

[23]

[Utánnyomás tilos.]

Az anya hiszélgeése azonban megtört Meta hidegsegén. A szavak hatástalanul hangzottak el, és az anya levette karját leánya derekáról és eltávozott tőle.

Körülbelül egy óráig ültek egymás mellett némán, mozdulatlanul, maguk elé bámulva.

Rasknét ezalatt ujólag meglepte a vágy, mindent kitudni, végére járni mindennek.

Felkelt székéről s így szólt Metához: — Megyek és beszélek Jánossal! Egybe kell kelnetek mielőbb. Es ezzel vége lesz mindennek!

Az ajtó felé ment. Meta utána tekintett s oly mozdulatot tett, mintha vissza akarná tartani, de ülve maradt mégis, s kezeit ölébe bocsájtá.

Raskné Jánost egyedül találta a boltban. Egyenesen felé ment s így szólt hozzá:

— Meta mindent bevallott nekem!

Raskné észrevette, hogy János megdöb-bent e szavakra, s bizalmatlanul tekintett rá.

De János legyőzte meglepetését, s arca csakhamar felölté a szokott rendes kifejezést,

s vizsga szemekkel tekintett Rasknéra, mintha ki akarná találni ennek gondolatait.

— Nem vártam ezt tőled, János, — folytató Raskné; — de miután már megelekedted, nem érdemes beszélni a dologról. Vasárnap elmentek a lelkészhez és eljegyezték, és azután megeködtök, amely hamar csak lehet!

Körültekintett a boltban hosszasan, s arczán a gond sötét árnya vonult át.

— Ami a boltot illeti, át fog venni azt, mihelyt megeködtök. — Kezdek öregedni, s szükségem van a nyugalomra!

János szemei villámlottak. Végre! De nem merte mutatni meglegedését, s csak ezt felelte:

— Amint akarja, asszonyom!

Ezután elváltak, János ott maradt a boltban, s az asszony felment öreg Raskjához.

Rask már boldog volt, mindenben túl volt s nem kellett megválnia egyenként, lépésről lépésre mindentől, mint mikor még életben volt!

Egy hóval később János és Meta egybe-keltek.

Az esküvő napjának estéjén először voltak együtt és egyedül.

János ott állt az ablaknál. Künn minden sötét volt, s a sötét ablaktáblán, mint tükörben, látta a mögötte lévő szoba belsejét. — Látta, hogy az asztalon ég a lámpa, mely megvilágítja a szofán ülő Meta alakját; de

nem láthatta a nő arczát, mely el volt fordulva tőle, csupán a simára fésült hajjal fedett főt... Látta a hálószoiba vezető nyitott ajtót; de a hálószoiba homályos volt, csupán egy gyöngye fény sugározta be azt a padmalyról függő éjjeli lámpából.

Es amint ott állott, emlékébe szállt, hogy egykor ő künn állott a sötétben, s feltekintett e kivilágított szobára. Elképzelté akkor, hogy mily csendes és békés lehet itt bent, a varázslásba mélyedt női alakkal, azzal a gyenge világozással, mely most beragyogta őt, sötétté tevén a szoba többi részét; elképzelté akkor, hogy mily titokszertű, mily oszabító lehet e szoba homályával és sötét sűgáival. — Egy pillanatra — akkor — elfelejtett mindent, mely betölté agyát; mindent, a miért küzdött és miért törekedett, s szívében csak egy vágy hullámozott, vágy a boldogság után, melynek alakját alig ismerte, alig sejtette, — mely boldogságot el nem érte soha, de mely e szobában rejlett. De akkor ő künn volt a sötétben, — künt!

Ekkor elfordult az ablaktól és visszatért a rideg valósághoz. Nem, most nem volt künn a sötétben, — itt volt most a szobában, s az ő neje az, aki a szofán ül! Ő reá vár amott az a homályos hálószoiba!

Es e pillanatban mohó vágy fogta el, élvezni a boldogságot, mely most az övé volt — az a falánk, romboló vágy, mely az étkezéshez szokottat lepi meg a dusan megrakott asztal látásánál.

csékély jövedelemtől, amely nekik ezen bizonyítványok kiállításából jut,

Stambulov temetése.

— július 23.

Szófiából jul. 20-iki kelettel ezeket jelentik:

Ma délután temették el Stambulovot. A temetésen résztvevők a gyászhasban gyülekeztek, hol a falak tele voltak aggatva koszorúkkal. Három órakor indult meg a gyászmenet. Stambulov házában nem mutatkoztak csendőrök: ezek csak később jelentek meg.

A menet eleinte minden rendezés nélkül haladt. Nem volt szükség rendezésre, mert nem valami nagy számmal jelentek meg a temetésen, minthogy Szofia polgárságát nyomtatott falragaszokon szólították föl, hogy tartózkodják a zsarnok Stambulov temetésén való részvételtől, aki a részvétet meg nem érdemli.

A gyászkiéret élén Petkov haladt bekötött fejjel és kezekkel, Petkov Stambulov özvegyét és az elhunyt nővérét Mutkurovna asszonyt vezette karján. A belga követ kivételével az összes diplomáciai képviselők megjelentek a temetésen. Azon a helyen, ahol a merénylet történt, a menet megállt és Petkov elkezdett beszélni, megátkozva gyilkosait Stambulovnak, aki Bulgária felszabadulásáért és függetlenségeért küzdött és azon munkálkodott, hogy a bolgár trón alapjait megerősítse.

Még nem fejezhette be beszédét Petkov, amikor óriási zűrzavar és rémület keletkezett. A rémületet állítólag az okozta, hogy valaki a tömegből arra a kocsira lőtt, mely a koszorúkat vitte. Mindenki tolongott és menekülni igyekezett. Sokan fölbuktak a nagy tolongásban. A diplomatákat, kik hölgyekkel karontfogva haladtak a gyászmenetben, ellökdösték.

Sokan személyes védelmükre előrántották forgópisztolyaikat. Hirtelen lovas csendőrök jelentek meg, akik vágatva és kivont karddal jöttek és minthogy ezek belovagoltak a tömegbe, még csak fokozták az általános zűrzavart és rémületet. A nagy tolongásban a menet kétfelé vált és

egy pillanatra ugylátszott, hogy az általános zűrzavarban utozai harczra kerül a dolog; a fiúk, kik a koszorúkat vitték, ijedtükben eldobták a koszorúkat és futásnak eredtek. A megriadt gyászmenet, kapkodó, egymást öklöző embereivel borzasztó látványt képezett, a csöcselék pedig, mely a menetet két felől kísérte, pokoli lármát csapott. Végre a csendőrök vették körül a menetet, mely egy mellékutczán folytatta útját a székesegyház felé.

A diplomaták a zűrzavar keletkezésekor eltávoztak és később, amikor a menet már elhaladt, látni lehetett az összeütközés helyén az eldobott és összetaposott koszorúkat, melyek az utozá kövezetén heverték.

Amint a menet a székesegyház felé tovább haladt, újabb panik keletkezett, amikor a fiúk, a kik előbb a koszorúkat eldobták, visszafutottak a koszorúkat fölszedni. Végre sikerült összegyűjteni az összes koszorúkat, mire a temetés résztvevői némileg ismét megnyugodtak.

A székesegyháztól a menet a vaspályautozán haladt a temető felé, hol óriási embertömegek vették körül Panicza és társai sírját, akiket Stambulov végeztetett ki. Ezeket a sírokat virágokkal és bolgár zászlókkal díszítették föl. Ez újabb nagy izgatottságot okozott Stambulov párhívei között.

A gyászkiéret, míg kiért a temetőbe, nagyon meggyérült, a diplomáciai képviselők közül pedig már csak a szerb és román követek voltak jelen. Künn a temetőben nagy volt az izgatottság és csak a csendőrség akadályozta meg, hogy összetűzésre nem került a dolog.

Stambulov temetése ilyenformán nagyon szomorú és izgalmas látványt nyújtott.

Ferdinánd fejedelem Stolilovhoz.

Az „Agence Balcanique” jelenti: Tekintettel arra az ellenséges magatartásra, melyet Stambulov családja a fejedelmi pártloyalis részvényt nyilatkozataival, valamint a kormány ama szándékával szemben tanúsított, hogy a temetésen hivatalosan részt vegyen, Ferdinánd fejedelem indítatva érezte magát, hogy Stoilov miniszterelnöknek a következő nyilatkozatot táviratozza:

„A mély utálat és jogosult fölháborodás benyomása alatt, melyet a Stambulov ur sze-

mélyén elkövetett gyáva merénylet, valamint az a hír keltett bennem, hogy meghalt az, ki oly előkelő helyet foglal el történelmünk évkönyvében, önnel egyetértőleg, és minthogy épúgy, mint ön, véres ravatalával szemben el akartam felejtetni a véleménykülönbségeket, elhatároztam, hogy az illusztris halottat érdemeihez méltó tiszteltetésben részesítem azáltal, hogy földi maradványainak nemzeti temetését indítványozom.

Családjának — melynek fájdalmát értem és tiszteltem — loyális és kegyeletteljes lépéssel szemben tarusított kvalifikálatlan magatartása, az elhuajt párhívei által az országban ellenem és tanácsosaim ellen terjesztett hallatlan vádak, melyeknek rágalmazó aljasságát kiemelni méltóságomon alólinak tartom, azok a névtelen támadások, amelynek tárgyai vagyunk — én és ön — majdnem általánosan Európában, némelyek rosszakarata és mások vaksága következtében, legfőbb szinten sajnálatomra kényszerítő kötelességemmé tessik, hogy önnek, amint tenni fogom, a volt miniszterelnök temetésén minden részvételtől való formaszertű tartózkodást ajánljam.

El vagyok készülve rá, hogy az ellenséges közvélemény ez elhatározásomnak, melyet oly mélyen sajnálok, magyarázatában újabb ürügyeket fog találni, hogy bennünket vádakkal halmozzon el. De ez elhatározást, melyre a körülmények kényszerítenek, a suverén és miniszterei becsületéhez méltónak tartom. Az országgal szemben, mely önbe vetette teljes bizalmát, nagyobb szolidaritásban bölcs és hű tanácsosaimmel, mint valaha és büszkén arra, hogy ismerem az ön erejét, melylyel a bizalmatlanság és igazságtalanság súlyos terhét viselni tudja, erőt merítve a liberalizmus és a fölvilágosodás ama politikájának egyenességében, melynek gyümölcsei érni kezdenek: nyugodtan várom a vihar lecsillapultát, nem kételkedvén benne, hogy kormányom mindvégig meg fogja tenni kötelességeit és törekedni fog Stambulov gyilkosait fölfedezni és példásan megbüntetni. Aláírva: Ferdinánd.

Szófia, július 22. (Saj. tud. táv.)
Stambulov temetése alkalmával a merénylet színhelyén történt incidens következtében, mely sokkal komolyabb volt, semmint első pillanatra hitték, a temetési menet nem haladt el, mint a programmszerűleg megállapítva volt, a régenci palota előtt, a hol beszédet kellett volna tartani, hanem egyenesen a templom felé vette az útját. Minél tovább haladt a menet, annál nagyobb lett a tömeg. A rendet ezután nem zavarták meg többé. A templom, midőn a menet odaért zsufolva volt emberekkel, úgy, hogy a gyászoló közönség egy része nem kapott helyett a templomban. A templomi

Metara tekintett, tekinteteik találkoztak és a nő felkelt, ijedten, készen a küzdelemre.

— Ne érints meg! — kiáltott Meta, midőn János egy lépést tett felé.

— Ne érints meg! — kiáltott ismétlen, midőn a férfi közelében volt, s kiterjeszté védelmül karjait.

De mielőtt Meta használhatta volna kinyújtott karjait, János szenvedélyesen karolta át, erősen szoritotta magához, s lassan hajlott le hátravetett feje felé, kéjvágytól villogó szemével folyton a haragtól égő szemekbe nézve, s azok tekintetét keresve.

János voltaképen e pillanatban nem érzett szerelmet, csupán élvezte e módon azt, hogy hatalmában volt e nő; bizonyos elégtelt érzett a megaláztatás tudatában, — mely egész nap kísérte, s melylyel e nőt sújtani akarta azsal, hogy ellenállás nélkül láthassa karjaiban.

Meta rettentő sápadt volt, de nem vette le haragvó tekintetét férjéről, csupán fejét szegte hátrább és hátrább.

János arca azonban folyton közelébb jött, már érezte forró lehelletét... szemei oly közel voltak az ő szeméhez, hogy visszatükröztek tekintetét, — ekkor a harag és elkeseredés egy erős árama szállt fel torkára és fojtogatni kezdé, s teljes önkívületben, anélkül, hogy tudná, mit cselekszik, egy érthetetlen, tagolatlan sikojba tört ki, — s belekötött férje arcába.

Ugyanazon perczen, midőn ezt megcselekedte, halálos félelem szállta meg, s mihegyest szabadnak érezte magát férje karjaitól,

elfordult és berohant a belső szobába, melynek ajtaját lázas felhevülésében elrekesztelte.

János mozdulatlanul állott s hallotta, a mint a kulcs megfordult a zárban. Egyszerre azonban a düh rohamától elkapatva, egész erejével az ajtónak rohant, úgy, hogy ez megerecsgett sarkaiban, s csaknem engedni látszott a nagy erőnek. De a következő pillanatban már eltűnt a férfi ereje, a düh elenyészett, s bizonyos bénító bágyadság lepte el egész testét és lelkét.

Eltávozott az ajtótól, s kabátja ujjával letörölte arczáról a köpést.

Rettenetes undort kapott önmagától ama tudatnál, hogy jelene kiállhatatlan kin volt reá nézve.

Leült a szofára, kezeit térdeire helyezte, s mereven bámult a padmalyra. Sajátszerűleg homályos fogalom támadt benne, hogy valami meghalt belsejében, hideg ürességet hagyva maga után, — az érzelmek egész világa kövesült meg lelkében, s nem lehetett többé új életre keltetni azt. Nem is igyekezett harcolni ez ellen, s keserű élvezet nyújtott neki e tudat.

Hangot hallott a mellékszobából és hallgatódzott. Csodálkozott, hogy miért teszi ezt, s megfogadta magában, hogy ezután senkit sem fog szeretni, senki iránt sem fog odaadó lenni, s egyetlen gondolata sem lesz mások javára és érdekében.

Most ismét zajt hallott, de a zaj nem a szobából jött, hanem alulról... mintha valaki a boltban járkálna.

Felugrott, gyanús nyugtalanságtól ösztönözve, kínos sejtelem szállta meg a gondolatból, hogy valaki lehet oda lenni, — s gyertya-

val kezében, az ajtó felé ment. Csizmái csikorogtak, s ezért egy székre tilt, s levetette csizmáit. Azután újra kezébe vette a gyertyát, s harsányában, s halkán ment a lépcsőkön. A boltajtó előtt megállott és hallgatódzott. Gyors lépteket hallott, s egy erős mozdulattal betolta a boltajtót. Közvetlen közelében Rasknét pillantotta meg, égő gyertyával kezében.

Az asszony meghökken, midőn vejét maga előtt látta és elfordítá tekintetét, mintha valami gonosz tetten érték volna. Pedig csak azért volt a boltban, hogy elbúcsúzzék attól.

Rasknét meglepte, hogy veje is lejött a boltba, s visszaemlékezett ama zajra, melyet felülről hallott.

— Mit keresz itt? — kérde Raskné remegő hangon.

— Mit keres ön itt? — válaszolt János élesen és kihívólag, mielőtt kezével az ajtót tartotta.

Raskné megütközött e válaszon és harcosias feleletre készült, de midőn Jánosra tekintett, a szó torkán akadt.

János folyvást ugyanazon helyzetben állott s várta, hogy Raskné mit fog mondani.

Raskné azonban néhányszor félve tekintett Jánosra, de nem bírta kiállani tekintetét, mely vad és szurós volt. Lehajtott fejjel ment el mellette és csendesen tűnt el szobája ajtajában.

János gyűlöletesen és győzelmesen nézett utána, belépett a boltba s bezárta maga után az ajtót.

(Folytatása következik.)

szertartás rövid volt, bizonyára azért, mert zavargástól tartottak. A templomtól a temetőhöz vezető utcákat nagy néptömeg lepte el. A koporsót felváltva az elhunyt négy barátja vitte. A diplomáciai karból akkor már csak a román és szerb ügyvivők kísérték a koporsót. Midőn a temetőben a metropolita a koporsót beszentelte, a rendőrök által képezett sorfal mögött heves kiáltások, fütytyök hallatszottak. A lovas rendőrök gyorsan szétrobbantották a tüntetőket. A tervezett beszédek abbamaradtak, minthogy zavargástól tartottak. A vallásos szertartások befejezése után a temető másik részén zavar és örömkialtások hallatszottak. A rendőrök és a csendőrök azonnal oda mentek; sok kíváncsi követte őket. Kitűnt, hogy a szocialisták és más zászlós csapatok Stambulov halálát Belcsev gyilkosainak sírjánál ünnepele, a hol szenvedélyes beszédek mondtak Stambulov emléke ellen és a sírokat beszentelték. Többen beszéltek, köztük K i r t e j l e v, a szobranje elnöki irodájának igazgatója is. A rendőrség nem lépett közbe.

Szofia, július 22. (Saj. tud. táv.)
A Stambulov ellen elkövetett merénylet ügyében a vizsgálatot erélyesen folytatják. Nem erősítik meg azt a hírt, hogy B o n e G e o r g i e v v a l l o t t v o l n a, azonban úgy látszik, hogy erősen kompromittálva van. Őt és Tufekcsievet továbbra is fogva tartják.

Hírlik, hogy Halev ellen, akit maga Stambulov mondott merénylőnek, a gyanúkok szaporodnak. Sem őt azonban, sem egy Athanasz nevű görögöt, akit szintén gyanúsítanak, nem lehetett elfogni.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 759.0 milliméter, délután 2 órakor 757.0 milliméter. Nőmérsék: reggel 7 órakor C° + 23.4, délután 2 órakor C° + 33.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor D 5. Felhőzet: reggel derült, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 23. —

Borus. — Meleg. — Zivatarok. — Helyenként csapadék. Hőszűnyedés.

A helyzet Szerbiában.

Belgrád, július 20.

Dacára annak, hogy a tegnapi szavazás fényes eredménye a szerb kormányra nézve a nagy parlamentáris győzelem, mindazonáltal a helyzet még mindig nem tisztult, sőt mondhatjuk, hogy nagyon is zavaros. S e zavarosnak legnagyobb részt a liberálisok az okozói, kik úgy látszik, a zűrzavarban szeretnének halászni.

Az új kölcsön, illetve a szerb államadosságok konvertálása által tagadhatatlan, hogy a jelenlegi szerb kormány Szerbiának eléggé meg nem becsülhető szolgáltatásokat tett, bár a törlesztési határidő (72 év) bizony kissé sok és terhes Szerbiára. De el van érve mégis két nagy előny és pedig 1-ször, hogy a szerb állam az annuitások csökkenése által évenként 5 millió franknál többet megtakarít és 2-ször, hogy a szerbiai kereskedők körülbelül 14 millió frank (függő államadóság címén) készpénzhez jutnak, mi által egész Szerbiában a jelenleg annyira pangásban szinylődő kereskedelem és ipar új életet nyerhet.

Ezeket a megcáfolatlan tényeket minden józan szerb politikus (még a radikálisok közt is) belátja, csak a tisztelt liberális politikusok nem látják be, hogy Szerbia jelenlegi politikai és pénzügyi helyzetét tekintve véte, fényesebb eredményt elérni abszolútum lehetetlen volt. Különben a liberális tábor na-

gyon is ösmeretes az ő ruszofil érzelmeiről, minek fényes jelét a párt egyik vezér-szónoka, Csurosics István, épen tegnap tartott szkuptsinai beszédében adta.

C s u r o s i c s István, ki nemcsak a korona által kinevezett képviselő, hanem egyzersmind a pénzügyminiszteriumnak egyik államtitkára, sőt a szerb államadosságok igazgatója is, tegnap beszédében nem elég, hogy a pénzügyi javaslatot kéri lehetetlen megtagadta, annak az elfogadását az országra károsnak nyilvánította, még a következő kijelentésére is elragadtatta magát: „Nagy hibát követtünk mi el, képviselő urak, hogy mi szerbek éppen abban a perczben, melyben a bolgárok Oroszországban járnak az orosz barátáért esedezni, mi ugyanabban a perczben Oroszországnak hátat fordítunk.” 46 ember szívvél-lelékkel kiáltotta „Tako je” (Ugy van) és hála a szerb nép józan gondolkodásának, közel 180 képviselő egy szívvél-lelékkel követelte a szónok rendreutasítását, mit Garasanin ur, a skuptsina szigorú, de igazságos elnöke, azonnal meg is tett.

A pénzügyi javaslat részletes letárgyalása után, még a rablók elleni intézkedésekre beadott törvényjavaslat fog letárgyalatni és aztán elnapolják a skuptsinát királyi leirattal október 27-dikéig.

Az a hír, hogy N o v a k o v i o s Sztóján a kormányelnökségről lemond és helyébe G a r a s a n i n nevezetnek ki Szerbia miniszterelnökévé és külügyminiszterévé, minden alapot nélkülöz, még pedig azon egyszerű okból mivel N o v a k o v i o s Sztóján nagyon is jól tölti be magas állását, Garasanin ur szenális diplomáciai tehetségeire pedig Párisban nagy szükség van, ahova a skuptsina elnapolása után azonnal vissza is fog térni.

V. L.

HIREK.

Július 23. Kedd. Róm. kath. naptár: Apollinár. — Protestáns naptár: Apollinár. — Görög-keleti naptár (július 11.): Eufémia. — A nap kél 4 óra 28 perczkor, nyugszik 7 óra 44 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgáriskola, földszint.

— Személyi hírek. B a k s a Lajos dr. hódmezővásárhelyi polgármester és L á z á r György dr. szegedi helyettes polgármester tegnap Aradon tartózkodtak. — S a r l o t Domokos főkapitány szabadsága letelve a főkapitányi hivatal vezetését eddigi helyettesítőjétől, N y á r y Bélától délután reggel átvette. — C s i k y Károly városi tanácsnok hat heti szabadságát már meg kezdte, melyet a menyházai fürdőben tölt el. — R é v é s z Adolf, az arad-csanádi egyesült vasutak felügyelője a napokban hosszabb szabadságra Marienbadba utazott. — A d l e r Lipót kir. aljárásbíró szabadság idejét Tirolban tölti. — R i n g Béla, az aradmegyei takarékpénztár vezérigazgatója szabadságra Marienbadba utazott. — H e i n r i c h Sándor, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár vezérigazgatója tegnap Karlsbadba utazott.

— Aradról kinevezett anyakönyvi felügyelők. Mi nt vasárnapi számunk táviratai között hoztuk, a most kinevezett huszonhárom állami anyakönyvi felügyelőkből kettő: V e r t á n Péter megyei árvászéki főnök és O t t l i k Géza szolgabíró, aradiak. E kinevezés folytán mindkét anyakönyvi felügyelőnek jelenlegi hivatali helye a vármegyén üresedésbe jön, miket választás útján fognak betölteni.

— A villamvilágítási munkálatokat közelebb megkezdeti G a n z J. és t á r s a budapesti oszég, amelynek képviselője néhány nap óta Aradon időzik. A oszég mérnökét naponta igen sokan keresik fel, akik üzleteikbe be akarják vezetetni a villamvilágítást.

— A szárazér ötös bizottsága, melyet K á l l a y Zoltán főispán nevezett ki, tegnap délelőtt kezdte meg S a l a o z Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt a pót-ár fejlesztése ellen beadott reklamációk elbírálását. A bizottság tagjai: N á v a y Tamás földesbirtokos, dr. V a n c s ó Gyula a Nádasdi-uradalom jószágigazgatója, B a k s a

Lajos hódmezővásárhelyi polgármester és L á z á r György dr. Szegedváros h. polgármestere. A társulatot a tárgyalásoknál F ü z e s s é r y Kálmán igazgató és K a r d o s Sámuel társulati mérnök képviselik. Legelső sorban az elvi megállapodások képezik a tanácskozás tárgyát, melyek megtörténte után az a r a d i t a n y á k birtokosai által beadott reklamációkat fogja a bizottság tárgyalni.

— Az aradi női dalárda. Az idei október hatodikai gyászünnepély egy igen szép ponttal lesz gazdagabb az eddiginél. Az aradi nők ugyanis, mintegy háromszázan tömörültek, s alakítottak egy dalárdát, amelynek M á d a i Mátyas és K e r t a y Ede, a két kiváló aradi zenész a karmesterei. A női dalárda már az idén énekel a gyászünnepélyen.

— Kéjvonat a menyházai fürdőbe. Július hó 24-én Aradról Menyházai-fürdőbe és vissza kéjvonat fog közlekedni. Indul: Aradról délután 1 óra 35 perczkor. Erkezik: Menyházára d. u. 5 óra 23 perczkor. Visszatérés VII. 25-én rendes vonattal érkezik. Arad regg. 8 óra 03 peroz. Menetár: Aradról oda és vissza I. oszt. 3 frt. II. oszt. 2 frt III. oszt. 1 frt 50 kr. Menetjegyek, menet csupán a kéjvonatra, jövet a következő napon közlekedő bármely rendes személyvonatra is érvényesek. — J e g y e k előre válthatók Arad-pályaudvaron az állomási képviselőség irodájában, vagy a hivatalos órák alatt az igazgatóságnál. Az igazgatóság.

— Népfelkelő-jelentkezések portómentesek. A kereskedelmi miniszter értesítette a postahivatalokat, hogy a népfelkelőknek levélbeli jelentkezése, ha a levélre ráírják: „népfelkelés jelentkezés” portómentes. Ennek folytán az ilyen leveleket — kivéve az ajánlottakat — melyek az osztrák-magyar monarchia határain belül, továbbá Bosznia, Hercegovina és a Lim területén adtak föl valamely népfelkelő-járásparanosnokság, vagy a polgári hatóság czimére, a postahivatalnoknak portómentesen kell kezelni és kézbesíteni.

— Szerencsétlen látogatás. Ö z v. K o v á c s Istvánné pécskai lakos — mint tudósítónk jelenti — katona fiának meglátogatására, kocsijával Mezőhegyesre akart utazni. Utközben azonban a lovak megvadultak, elragadták a kocsit és a szerencsétlen asszony ennek kerekéi alá került, ahonnan már csak halva vehették ki.

— Villámcsújtott anya. A múlt héten történt, hogy P e t r i n a Juonnét, egy csermurai áldott állapotban levő asszonyt a villám agyon sújtotta. Most újból vesszük a hírt nagyhalmágyi tudósítónktól, hogy folyó hó 19-én a délutáni órákban M á r i s Juonnét sújtotta agyon a villám. A pojenári villám csapásánál az a legcsodálatosabb, hogy ugyanakkor, midőn a villám M á r i s Juonnét agyonsújtotta, a fa alatt ültek annak ura és gyermeke, kiknek semmi bajuk nem lett.

— Katonai lóvadász. A földművelésügyi miniszter közhírré teszi, hogy a katonai őrsi lóvadász A r a d o n október hó 7-én fog megtartatni.

— Az elárok a vármegyén. A T r i b u n a legutóbbi száma a románoknak a megyei gyűléseken való szereplésével foglalkozik. A románok, bár némely vármegyében tekintélyes számot tesznek a virilisták között, eddigelé tartózkodtak mindenféle nyilvános működéstől a megyei közgyűléseken. Szeben vármegyében — ugymond a Tribuna — 50 román virilista van, Brassóban 22, Torda Aranyosban 35, Szatmárban 16, Biharban 60, A r a d b a n pedig 45. Hogy mind a mellett semmi, vagy csak igen kevés eredményt tudtak elérni, annak az volt oka, hogy sokan, különösen a mérsékeltbbek, egyáltalán nem mentek el a megyei közgyűlésekre. Sokról pedig a román közönség nem is tudta, hogy virilista s nem várható tőlük semmit. A Tribuna most elhatározta, hogy megyénként közlésezi a

magyarországi román virilisták névsorát, hogy így egyeseket a nyilvánosság által rákényszerítsen a megyei gyűléseken való résztevésre. — Az ilyen gyűléseken — mondja a többi közt a Tribuna — a románok sokat kivihetnének, ha nem is a tiszta magyar vármegyékben, de az erdélyi megyékben, a százok közt, kiknek nincs érdekükben megtagadni a románoktól azt, amit a magyarok nem akarnak megadni.

— Öngyilkos aggastyán. Mi, a századvégi emberek nagyon könnyen beletudunk törődni a ferde állapotokba, melyek megváltoztatták a józan világnézetet. Mi nem azért élünk, hogy éljünk, hanem, élünk, hogy élvezzünk. Szóval reánk nézve az élet az élvezetnek egy oly neme, mely a többit is megszerzi majd. Ha az élet nem szerezhet tulajdonosának több élvezetet, ugy nincs rá a tulajdonosnak többé szüksége, s oly könnyen válik meg tőle, mint egy elszívott szivar csutakjából. Marián aradi öreg honvéd, ki a központtól nyugdíjat, a várostól pedig havi segély díjat élvez, öngyilkos akart lenni. Betegeskedett már régebb idő óta, s meguntta életét. A házbeli szerencsére idejekorán észrevették, s kicsavarták kezéből a gyilkos fegyvert.

— Az elmebeteg civilkatona. Kedélyes látogatója volt tegnap az aradi vár főkapujánál levő őrségnek. Valami Barbu Adám aradi csavargó ment oda szállást követelve az őrtől. Természetesen elzavarták onnan. De a csavargó csak ismét visszatért, sőt követelő modorban lépett fel, amire az őrség rendőrt hívott. Barbu Adám még az előtt is ágált, hogy neki joga van a várban aludni. Azt hiszik, hogy az illető tébolyodott, s most, katonai szolgálata után is, katonának képzei magát.

— Ellopott kereszték. Levelezőnk írja: Schäffer Márton szemlaki lakosnak földjéről 8 kereszt buza tegnapi éjjel eltűnt. A mezőőröknek azonban sikerült a tolvajt Faisk József jómódu gazda személyében kinyomozni, ki beismerte bűnös cselekedetét. A tolvaj gazdát letartóztatták.

— Ebmarás. Argyelán Mari, aradi ácsmester nejét tegnap egy eb megmarta. A sérültnek az első segélyt Pósgay Lajos dr. főorvos nyújtotta. A kutyát állatorvosi megfigyelés alá helyezték.

— A zsidók névmagyarosítása. Az „Egyenlőség” című lap Milkó Izidor tollából érdekes és hazai zsidók részéről igazán megszívlelésre méltó cikket jelent meg. — Arról szól a cikk, hogy óhajtható volna, ha a milleniumra minden magyar zsidó megmagyarosítaná a nevét. Ezzel külső bizonyítékát adná a hazai zsidóság felekezete kiváló hazafiságának. A mozgalmat a cikkíró szerint a hitközségi és felekezeti életben szerepet játszó zsidó laleinembereknek kellene megindítani, helyi bizottságok alakításával, amelyeknek célja lenne a névmagyarosítás ügyét propagálni, utmutatást és felvilágosítást adni, a habozókat lelkesíteni, az opponálókat meggyőzni és a csejt minden módon előmozdítani.

— Két tanár egy széken. Furosa esete van a hódmezővásárhelyi gimnázium torna tanárának, Tóth Győzőnek. Mint hódmezővásárhelyi tudósítónk írja, Tóthot ezelőtt tiz esztendővel tornatanárnak fogadta meg a gimnázium, heti nyolcz óra tanórára kötelezvéen őt. Ebből utóbb 12, majd 16 óra lett. A tornatanár túrta az órák emelését és csendes megadással várta az államsegélyt és fizetésének emelését. Nemrégiben meg is jött az államsegély — ekkor azonban az iskola pályázatot hirdetett a tornatanári állásra, melyet a jelentkező egyetlen pályázóval be is töltött, ugy rendelkezőven, hogy Tóth megmaradjon előbbi 160 forintnyi fizetésével. Hanem a tornatanár, ki már tiz esztendeje szolgálja a gimnáziumot, nem egyezett ebbe bele és feljelentette az esetet az egyházi hatóságnak és a miniszteriumnak.

— Leégett faluk. A Nyitra mellett Osabb községben tegnapi este tűz ütött ki, mely egész éjjel s másnap délig tartott. A helység, három távolabb eső házat ki-

véve, tökéletesen leégett. Sok tükarmány, gazdasági gép, állat veszett a tűzben, melyet a nagy vízhiány és szél miatt nem lehetett elfojtani. Nehány embert se látnak a katasztrófa óta s attól lehet tartani, hogy azok is a tűzben veszttek. Márkusfalván szintén nagy tűz pusztított. Tizenkét ház, a mellék épületekkel együtt, elpusztult. Egy házaspár a pinczébe fult, egy asszony megégett, két férfi halálos égési sebet szenvedett.

— A hol megnyílt a föld. Arról a csudálatos katasztrófáról, mely Brúx csehországi bányavárosban történt, most érkeznek a részletes tudósítások. Pénteken este fél tíz óra tájban kezdődött a szerencsétlenség. Egyszerre az egész városban elaludt a gáz. A népkoromsötétben, fejvesztetten rohant a gázgyárhoz, azt hívén, hogy ott történt valami. A Vasut-utczában azonban teljes lett a rémületük. Ott akkor már megnyílt volt a föld és egy három méter átmérőjű lyuk tátongott az ut közepén. Lassan-lassan ez a lyuk nőtt és tíz percz alatt elnyelt három házikót, mely fölötté lévén építve, megrepesztett falaival a mélységbe omlott. A felálló köpor nyomán vastag vizugár szökött fel a földből. Mialatt az utca lakói jajveszékelve menekültek düledző házaikból, hol itt, hol ott repesztett meg a kövezet s kisebb-nagyobb nyílások támadtak. Tizenegy óra tájban mennydörgve omlott össze egy kétemeletes ház s hogy a népkoromsötétben teljes legyen, lángok csaptak fel a romokból, kigyulást a ház. Még ekkor mindig nem tudták a katasztrófa igaz okát. Csak ezután hozták hírvil, hogy a köszvényű Anna-tárnájában — mely fölött a Vasut-utca épült — nagy földomlás történt s ennek a folytatása, a vasut-utczai katasztrófa. A falak omladozása, a föld repesztése kisebb-nagyobb szünetekkel eltartott szombat reggel kilencz óráig. — Most ilyen a Vasut-utca képe:

A pályaudvar közvetlen közelében van az utca. Rendetlenül heverő és össze-vissza hányt butorok akadályozzák a közlekedést. A Vasut utca, mely Brúx legszebb utczája és a lakosság legelőkelőbb részének lakóhelye, romhalmaz. Tátongó nyílások közt, melyek folyton nagyobbodnak, jutnak az utca feléig. Az utca végén nagy földnyílás keletkezett, melyen deszka van keresztülfektetve. A Spiegel szállóból mely egy újabb és egy régi kétemeletes épületből állott, már csak a háztető látszik, a többi elsüllyedt. A még álló házakon veszélyes szakadások repesztések képződtek, melyek különben még mindig nagyobbodnak. A szálló közelében 15 méter mély nyílás van, melyben több ház omlott egymásba és egymás fölé. Erre húzódtak a vasuti vízvezeték csövei is, melyek teljesen elpusztultak. Őrszemek jelentik, hogy ismét földrepesztések képződnek.

A meglévő házakból már kiköltözködtek, a butorokat azonban még nem szállították el. A délelőtt megkezdett mentési munkálatokat, tekintettel a fenyegető veszélyre a hatóság rendelkezésére abbahagyták, délután azonban ismét folytatták a mentést. Minthogy az elsüllyedt házak ajtain behatolni nem lehet, az ajtókat és ablakokat ki kellett feszíteni. A pályaudvar két oldalán, valamint a közel utczákban levő házak megrepeszttek. A legmodernebb stílusban épült házak füstös falai látszanak csak ki a földből. A veszélyeztetett utczák bejáratát dragonyosok őrzik. A 71 éves Spiegel Ferencz, a hasonlónévű szálloda tulajdonosa, s ki betegesen feküdt a katasztrófa által okozott rémület következtében meghalt.

Az osztrák parlamentben már szóba került a katasztrófa. A földművelésügyi miniszter, a parlamentben tett nyilatkozatához képest kiküldte Brúxba Zechler főbányatanácsost a védelmi munka vezetésére. Újabb jelentések szerint a vasuti közlekedés megakadt, mert a vasuti töltés egy része is beomlott. Csodálatos, hogy emberek pusztulásáról eddig hírvil nem érkezett. A katasztrófa által okozott kárt két milliónál többre becsülik.

— Öngyilkos tanár. Rémes eset történt Tortorici olaszországi városban. Frodulli

Biagio irodalmi tanárnál a liceum több növendéke lakott; köztük Gaetano báró Iappolo fia. A minap a tanár összeveszett a fiatal báróval, de utóbb kibékültek és nemcsak, hogy kezet nyújtottak egymásnak, de Frodulli azt is mondta Iapollonak:

— Megbocsátom kiassé tulheves szavait. Ne is beszéljünk többé rólu.

Éjjelre aztán a tanár beosont Iappolo szobájába és a boldogtalan ifjunak tört szurt a mellébe. A szegény Iapolot haldokolva szállították a kórházba. Frodulli megszökött, de elfogták. A vizsgáló bíró előtt nagy czinizmussal bevallotta tettét.

— Remélem, hogy ez az arisztokrata fiziko, — szólt, — már kiadta a lelkét. Jó ideje már, hogy keresztül akartam lyukasztani a bőrét.

A nép annyira föl volt háborodva, hogy a fogház elé csoportosult és meg akarta lincselni a gyilkos tanárt. Katonaságnak kellett a tömeget szétszórnia.

— A nemesi család sarja. A debreczeni református szegényházban néhány nappal ezelőtt egy szegény asszony halt meg, aki a Vay-család nemesi ágából származott. Vay Juditnak hívták, apja Vay Abraham, anyja Balázsházi Krisztina volt. Férje, Kalmár David, hűtlenül elhagyta, mire ő gyermekeivel Budapestre került. Itt a sok gond és nélkülözés annyira megviselte, hogy már csak utolsó erejével tudott Debreczenbe visszavándorolni, ahol a református szegényházban kapott menedéket. Ott is végezte be sokat hányatott életét.

— Bécsi technikusok a kiállításán. A bécsi műegyetem végzett hallgatói Beier József Agost egyetemi tanár és Pittner asszisztens vezetése alatt Budapestre érkeztek tanulmányra. A neves professzor a kiállítás területére vezette őket, a hol legelőbb is az igazgatósági épületben jártak és Schmidt József igazgatónak és Müller Béla műszaki tanácsosnak mutatkoztak be. Azután körutra indultak a kiállítás területére. Bierbauer István főmérnök és Lederer János kir. mérnök kalauzolta a negyven főnyi társaságot, melyhez még a mérnöki és építész egyesületnek körülbelül háromszáz tagja csatlakozott. Cziegler Győző elnök és Fábrián János igazgató vezetése mellett. A bécsi technikusokat meglepte a kiállítási épületek szokatlanul díszes volta, legfőképpen a gépcarnok hatalmas vaskonstrukciója. A történelmi csarnokban Alpar Ignác műépítész ismertette az épület berendezését. A körut után a négyszáz emberből álló társaságot a történelmi csarnok építői a szabad ég alatt megvendégelték. A tósztok során Beier József bécsi egyetemi tanár mondott pohárköszöntőt. A lelkesedés legmelegebb hangján beszélt mindazokról, a miket ma látnak. Sokat vártak, — ugymond — de arra, a mit tapasztaltak, mégsem voltak elkészülve. Ők csak látni és tapasztalni jöttek Budapestre s most azzal a meggyőződéssel mennek haza, hogy ezentul tanulni kell ide járniok.

— Bernhard Sarah emlékirata. A Gaulois nagyon érdekes hírt közöl olvasóival: nem kevesebbről van szó, mint Bernhard Sarah emlékeiről. A nagy tragika éppen most fog hozzá Belle-Isle en Mer nevű villájában memoirjai megírásához. Voltak bátor kiadók, akik már 500, sőt 800 ezer frankot is ígérték a nagy művésznőnek a kiadási jogért, s akik egy 200 frankos s egy népies kiadást akartak rendezni a mindenesetre érdekes műből, de a szeszélyes tragika visszautasított minden ajánlatot, mert maga fogja kiadni emlékiratait, még pedig majd csak akkor, ha visszavonul a színpadtól. Egy francia és egy amerikai lap már is versengenek a memoirok egyidejű közléseért. Remélhető azonban, hogy vérontásra nem fog kerülni a dolog.

— Egy úri leány öngyilkossága. Tegnap délben a Budapesti Császárfürdő egyik kabinjában eszméletlen állapotban találták Schrandl Mariskát, Schrandl József szegszárdi építkezési vállalkozó 18 éves feltűnő szép leányát. Az előhívott mentők konstataáltak, hogy a boldogtalan leány marólyuggal mérgezte meg magát s oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életben maradásához alig van reményük orvosainak, a kik most a Szt.-János-kórházban ápolják. A boldogtalan leány három levelet hagyott hátra:

melyek közül egy atyjának, egy Emma nővérenek s a harmadik egy ismeretlennek szól s ezen ez a felirat áll. „Egy jöltevőnek.“ A szerencsétlen leány nővérenek irt levelében bocsánatot kér tetteért s kéri, hogy viseljen gondot jó atyjára. Levelét így végezte be: Nincs értelme, hogy céltalanul tovább éljek. Hogy mi vitte a leányt sőtét elhatározására, nem tudni.

— **Hajószerencsétlenség Berlinben.** A német fővárosban tegnap nagy szerencsétlenség történt, a melynek egy emberélete is áldozatul esett. A „Borissia“ gőzös a Spree vizén az esthomályban nekiment egy kis vitorlás-csónaknak, a melyben egy fiatal jegyespár és egy férfi állt. A csónak az összettközés folytán elsüllyedt, a vőlegény a hullámokban lelta a halálát.

— **Családirtó gomba.** A Szakolozától alig száz lépésnyire levő Sudomerics morvaországi községben tegnap egy egész család gombamérgezésnek esett áldozatul. Mikésk a János gazda — mint írják — kiment a községhez közel levő erdőbe gombát szedni. Este a felesége vacsorát főzött a szedett gombából, melyet jól len elköltöttek. A család két legfiatalabb tagja éjszaka rosszul lett és hiába volt az orvos minden erőlködése, reggelre mind a ketten meghalt. Akkor már a család többi tagjai is rosszul érezték magukat. — Bajuk folyton nőtt s délre már azok is halottak voltak. — Hasonló szerencsétlenség történt ma a fővárosban, de kimenetele nem volt oly végzetes. — A visegrádi utoza 16. szám alatt levő házban lakott Kreskó István napaszámos héttagnu családjával. A munkáscsalád tegnap délre gombalevest ebédelt s azt jóízűen elköltötte. Estefelé valamennyien rosszul lettek, iszonyu görcsöket kaptak. A házbéliek értesítették a mentőket, kik mindjárt látták, hogy gombamérgezés történt és gyomormosást végeztek a betegeknek. Most ugyan már túl vannak a veszélyen, de azért valamennyien súlyos betegen fekszenek.

— **Köszönetnyilvánítás.** Böhm Adolf ur az aradi ipar- és népbank igazgatója az oly korán elhalt Grimm Jenő ravatalára szánt koszoru megváltása fejében az izraelita árvaház javára tizenöt forintot adományozni sziveskedett, mely kegyeletes és nagylelkü adományért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

GYÁSZROVAT.

† **Berán Wenczel** elhunytáról a következő gyászjelentést vettük: Alólirottak ugy saját valamint számos rokonaik nevében is fájdalomtelt szívvel tudatják forrón szeretett és felejtetlen emlékü jó hitves, édes anyja és jó rokon **Berán Wenczel** szül. Felsőkeri füzy Füzy Mária 1895. évi július hó 21-én, reggel fél 8 óraker, rövid szenvedés után, élte 60 ik és boldog házassága 25-ik évében történt gyász elhunytát. A drága halott hült tetemei folyó évi július hó 22-én, d. u. 5 óraker fognak a halottas házból (Karolina-utoza 2. sz.) örök nyugalomra helyezetteti. Aldás emlékére, béke hamvaira! Arad, 1895. július hó 22-én, **Berán Wenczel** férj, **Berán Leontine** férjezett **Hitzing Jánosné**, **Berán Gábor** gyermekei. **Hitzing János** veje. ifj. **Hitzing Jánoska** unokája. **Füzy Alajos**, **Füzy Franciska** szül. **Láng Rezsóné** testvérei. **Berán Jakab** és neje **sógor** és **sógornője**.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) **Az aradi kereskedő ifjak közművelődési köre** f. é. július hó 23-án ma este fél 9 óraker saját egyleti helyiségében Szabadság-tér 11. **Freiberger-féle** ház I. em. termében fontos tárgyszorozattal rendez választmányi gyűlést tart, melyre t. oz. tisztviselő urakat tisztelettel meghívja az elnökség.

(*) **A bőripari szövetkezet ülése.** Az aradi és vidéki kisiparosok bőripari szövetkezete vasárnap délelőtt 10 óraker rendkívüli közgyűlést tartott **Mihalik József** elnökiete alatt. Az elnök a gyűlés tudomására hozza, hogy a cégbejegyzés megtörtént és az alapszabályok elkészültek, melynek kinyomatott példányait a tagok közt ki is osztotta. A befizetések minden vasárnap 10—12 óráig történnek. A befizetésidő aug. szept. és október hónapban 1 frt 70 krajczár, azután pedig minden hónapban 50 kr. A késedelmi kamat 2 kr. Ha a tagok hat hónapon belül nem fizetik le rendszeren a havi részleteket elvesztik részvényüket. **Edvi-Illés László** kéri a tagokat, hogy hatalmazzák föl az igazgatóságot az állam-kölosön

felvételére — szükség esetén a szövetkezet megnyitását is bizzák az igazgatóság bölos belátására. Az egybegyült tagok ezt egyhangulag elfogadták. A jegyzőkönyv hitelesítésre fölkérték: **Tóth Józsefet** és **Pente Lajost**.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* **Primadonnakeresés.** **Leszka y** András szorgalmasan keresi a jövő saison primadonnáját, a ki már az őszszel helyettesitené **Aradon** a Szegedre távozó **B. Réthy Laurát**. Azok az énekesnők, a kik eddig experimentáltak, a gyengébbekhez tartoznak és így a jó **Leszka y** most tovább folytatja kutatását. E hét végén **Pálfi Nina** lép fel **Nagyváradon** a **Kisalamusziban** és az **Ingyenélőkben** szerződtetési czéliból.

* **Foriss felépült.** Közönségünk kedvence, **Foriss Pista**, közel hat hétig keresett üdülést a Mátra bérozei közt, tegnap teljesen felépülve haza érkezett s legközelebb már föl is fog lépni a váradi szinkörben egyik jobb szerepében.

* **Stambulov Istvánnak**, a meggyilkolt bolgár államférfiúnak sikerült arcképét hozza az **Ország-Világ** legutóbbi (29) számában. Ezen az aktualitáson kívül egész sereg szebbnél-szebb képet találunk a jeles folyóiratban, elég legyen megemlíteni a gazdag sorból gr. **Zichy Jenő** keletászai utjáról fölvett pompás képeket. A szöveg részben ott találjuk **Koroda Pál**, **Adorján Sándor**, **Róna Béla**, **Buday László**, **K. Reuter Sándor**, **Mándoky Sándor** stb. érdekes verseit és cikkeket. Az **Ország-Világ** előfizetési ára különben a legolcsóbb: negyedévre csak két forint. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal. (Budapest V. Hold u. 7 sz.)

* **„Az 1848—49-iki magyar Szabadságharc“** című nagy illusztrált munkából most jelent meg a 40-ik füzet, a melyben **Gracza György** Bécs október 27-iki ostromát és a schvechati csatát mondja el igen érdekesen egészen új adatok feldolgozásával. A füzet képei a következők: **Dessewffy Arisztid** honvédtábornok. — **A Szabadságharc** nevezetesebb szereplői. Bécs 1848, okt. 27-iki ostrom alatt. **Bem szobra** Marosvásárhelyen. **A debreczeni csata** térképe. Részlet a schvechati ütközetből. **A fogarasi csata**. Epizód a hatvani csatából. **Bátori Schultz Bódog** honvédczredes.

* **„Az Új Idők“** 31. számában nagyon sok az érdekes és aktuális közlemény. Bemutatja rajzban és leírásban a milleniumi kiállítás sajtópavillonját, **Tóth Vilmos**, **Plener Ernő** és **Plener Ernőné** sikerült arcképeit, és essayben ismerteti **Stambulov** működését. A szépirodalmi részt **Mikszáth Kálmán**, **Herceg Ferencz**, **Bródy Sándor** és **Milkó Isidor** elbeszélései, valamint **Móra István** költeménye és **Sebők Zeigmond** rajza képviselik. Nagyon bájos kép a **Karvály Mor** „Tiltott gyönyör“e és kedves idyll gyanánt hat **Grünwald Ignác** „Látogatás a falun“ című jeles festményének sikerült reprodukciója. Az „Új Idők“ kiadóhivatala (Andrássy-ut 10. sz.) kívánatra bárkinek lgyen küld mutatványszámot.

TÁVIRATOK.

A király Horvátországban.

Budapest, július 22. (Saj. tud. táv.) A horvát bán ö Felsege elé azt a kérelmet terjesztette, örvendeztetné meg **Zágrábot** és **Horvátországot** látogatásával október havában, különböző kulturális intézetek megnyitása alkalmából. A király biztos kilátásba helyezte látogatását, mely valószínűleg október hó közepén fog megtörténni. A bán, aki kérelmét a magyar kormányelnök készséges hozzájárulásával adta elő az uralkodónak, birja **Bánffy Derső b.** ígérétét is, hogy a hozzá s az összes magyar kormányhoz intézett meghívásnak örömmel fog megfelelni.

Zágráb, július 22. (Saj. tud. távirata.) A király látogatásának híre a városban örvendétes szenzációt keltett; a kormánypárti lapok külön kiadásait elkapták. A mozgalmak a fogadásra megindultak.

Villamvilágítás a vasuton.

Budapest, július 22. (Saj. tud. táv.) Az államvasutaknál a budapest-miskolczkassai vonalon az igazgatóság akkumulátoros rendszerrel villamos világítással kísérletez a személykocsikban, mely ha beválk, akkor az összes gyorsvonatokon berendezik.

A királyné.

Bártfa, július 22. (Saj. tud. táv.) A királyné ma este elutazik **Bártfa** fürdőről. Ha kedvező lesz az idő, felrándul a csabui tóhoz és **Tátrafüredre**, **Frigyes** főherczeg látogatására.

Bártfa, július 22. (Saj. tud. táv.) A királyné ma este csendben elutazik, hivatalos bucsu tisztelgés nélkül **Tátrafüredre** **Frigyes** főherczeghez. Tegnap több emléktárgyat osztatott ki, s a játékgyárat meglátogatva unokáinak tetemes megrendelést tett, a magyar népeletet ábrázoló alakokból. A szegényeknek háromszáz forintot adott.

Lángokban álló község.

Iglófüred, július 22. (Saj. tud. távirata.) **Márkustalván** tűz ütött ki, mely eddig tizenkét házat sok melléképülettel együtt elhamvasztott. A tűz folytán számos megrázó szerencsétlenség történt. **Egy házaspár** a pinczébe fult, **egy asszony** megégett, **két egyén** halálos égési sebeket szenvedett, számosan többkevesébe súlyos sérüléseket szenvedtek.

A megszüntetett határzár.

Belgrád, július 22. (Saj. tud. táv.) Politikai és kereskedői körökben általános a meglegedés és elismerés ama előzékeny és gyors eljárásért, melyet a magyar kormány a határzár megszüntetésében tanusított. A magyar kormány részéről tapasztalt előzékenység mindenestre meg fogja szilárdítani a szomszéd monarchiához való viszony szivélyességét, melyre a kormány oly nagy mértékben törekszik.

Az új norvég miniszterelnök.

Kristiánia, július 22. (Saj. tud. táv.) Hír szerint a király **Thornet**-t biztat meg a kabinetalakítással, aki a megbízatást elfogadta.

Kitüntetett egyesület.

Bordeaux, július 22. (Saj. tud. táv.) A mentőegyesületek kongresszusa a **budapesti** mentő egyesületnek ítélte oda a diszoklevelet.

Bolgár küldöttség.

Pétervár, július 22. (Saj. tud. táv.) A bolgár küldöttség tegnap este **Moszkvába** utazott. A szláv jótékonyági egyesület titkára, több hírlapíró és a bolgár kolónia számos tagja kísérte ki a pályaudvarhoz a küldöttséget.

Pétervár, július 22. (Saj. tud. távirata.) A hivatalos **Zerknonyja Wjedomosti** című egyházi lap közli azt a beszédet, a melyet **Pobiedonoszew**, a szent szynodus főprokuratora e hó 4(16)-én **Klement metropolitához**, a bolgár deputáció vezetőjéhez intézett. A főprokurator a következőket mondta:

Üdvözljük önt, nagyméltóságú érsek és örvendünk jelenlétének. Örvendünk, mert önben népének igaz képviselőjét

látjuk, lelkének legvalódibb és legrokonszenvesebb kifejezésében, az orthodox vallásban, a melyben ön és mi mindnyájan mozgunk és élünk. Csak általa lehet minden szláv törzs erős, csak egyedül benne találhat oltalmat ellenségeivel és hamis barátaival szemben, akik veszélyesebbek, mint az ellenségek. Es ha önt a hazába való visszatérés után kérdeznék, hogy a hitsorsos Oroszország, mit kíván Bulgáriának, mondja azokat, kívánja, hogy legyen erős az orthodox hitben; ápolja a régi atyai erkölcsöket és hogy a népnek oly kormányja legyen, melynek lelke a néppel közösen az orthodox vallásban egyesül.

KÖZGAZDASÁG.

Aratási eredmények.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapotot 1895 július hó 15-én a földművelésügyi miniszteriumhoz az állandó gazdasági tudósítótól beérkezett jelentések alapján a következő volt:

A folyó hó első felében is, egész 14-ig, változó időjárásuralkodott gyakori esőzésekkel és viharos széllel; jégező is volt több helyen s jelentékeny kárt okozott főképp Ungvármegye srobránosi és nagykaposi, Abauj-Tornavármegye gönczi, Barsvármegye oszlányi, Beregvármegye munkácsi, Biharvármegye központi, Szatmármegye nagykarolyi és csengeri, Vasvármegye szt.-gotthárdi és Pozsonyvármegye galántai járásában. Felhőszakadás, zápor és vihar pusztított Bereg, Bihar, Gömör, Pest, Sáros, Temes, Ung, Vas, Zala, Csik, Heves és Nagy-Küküllő vármegyékben. Egyes helyeken a veszteségek meghaladták az 50%-ot is. Kód volt számos helyen, legerősebb Torontálvármegye enyingi járásában. Hőség tett nagyobb kárt a Dunántul és Dunáninnen tekvő vármegyék egyes helyein. Az üszög és rozsdá elterjedt főképp Abauj-Tornavármegye füzéri és gönczi, Alsó-Fehérmegye balázsfalvi, kisenyei és marosújvári, Arad vármegye nagyhalmágyi járásában, továbbá Bács-Bodrog, Baranya, Bars, Békés, Bereg, Bihar, Beszterce-Naszód, Borsod, Fehér, Gömör, Győr, Heves, Hont, Hunyad, Jász-Nagykun-Szolnok, Kolozs, Komárom, Moson, Nógrád, Nyitra, Pest, Pozsony, Szabolcs, Somogy, Szatmár, Szilágy, Torda-Aranyos, Temes, Torontál, Turóc, Vas, Zala, Veszprém, Zemplén és Udvarhelyvármegye egyes községeinek területén. Általában véve az üszög-kár jóval jelentékenyebb a rozsdá okozta kárnál s néhol 15—30, sőt itt-ott az üszökös buza- és árpatermésnek 40%-át képezi. Féreg pusztítanak a vetésekben, nevezetesen Abauj-Tornavármegye füzéri járásában a hesszeni légy és szalmadarázs, továbbá Bács-Bodrog némely részében a futrinka, Barsvármegye oszlányi járásában a cecydomyia destructor, ugyanaz a féreg pusztít Fejérvármegye vaáli és adonyi járásában. A hesszeni légy megkárosította a buza vetéseket Győrvármegye sokoróaljai, Szabolcsvármegye dadai és Sopronvármegye csepregi járásában. Féreg-károkat jeleznek még Zemplén, Szilágy, Heves és Hajdúmegyéből.

A sok elemi csapás eredménye, hogy az őszi és tavaszi gabona nagyon különböző eredménynyel biztat; a folyamathoz levő aratási munkálatok pro és kontra nagy meglepetéseket idéznek elő és most már előrelátható, hogy termésünk a közepesen túl semmi esetre sem megy; még a buza fizet talán a legjobban, de a múlt évi termés eredményt nem igen fogja meghaladni, sőt na a hőség, amely már napok óta tart, kárt fog tenni, akkor valószínűleg azon alul marad.

A tavaszi kalászosok, — főképp az árpa- és zabvetések, — amint az előre látható volt, javultak. A tavaszi árpa aratását szórványosan megkezdtek.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes és Balog cég jelentése. —

Budapest, július 22.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékeltlen kínáltak, a vételkedv szintén mérsékelt volt s az irányzat csendes maradt. Elkelt 100 mm. teljes napi arakon.

	mmassa	kg	ft
Tiszavidéki	300	80.	7. 0
"	200	79.4	7.—
"	150	79.4	6.90
"	1000	82.	6.75
"	1000	81.	6.75
"	100	81.	6.72
"	100	81.5	6.72
Pestvidéki	1000	82.	7.10
"	200	81.	6.62 1/2
"	300	78.	6.50
Székesfehérvári	300	80.	6.90
Bánáti	900	82.	7.05
"	2100	79.	7.05
Bácskai	700	78.4	6.92 1/2
Felső-tiszai	100	81.	7.10
Raktárokon	1200	80.5	7.10
"	2800	80.4	7.15
Rozs	500		5.50
"	200		5.50
"	150		5.47 1/2
Zab	100		6.35
"	150		6.17 1/2
"	200		6.10

Határidőüzlet Amerikából tegnap szilárd ártolyamokat jelentettek, s dacára ennek nálunk változatlanul indult az üzlet búzában, s tekintettel a közepes üzletmenetre úgy zárt is, tengeri valamivel szilárdabban indult, s közepes élénkségű forgalom és vásárlási kedv mellett zárhatag úgy maradt.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.59—6.60
Buza május—júniusra	6.99—7.01
Őszi rozs	5.59—5.61
Tengeri május—júniusra	4.81—4.82
Tengeri július—augusztusra	5.95—6.—
Őszi zab	5.35—5.67
Repoze	9.45—9.55

Külföld: New-York: buzára 7/8—1 1/4 tengerire 1/2—3/4 szilárdabb, Chicago: buzára 3/4—1 1/4 tengerire 1/4 szilárdabb Páris szilárd, London lanya, Liverpool tartott.

A tegnapi magánforgalom élénk vásárlási kedvre tetemesen szilárd árfolyamokon folyt le. Ma valamivel gyengébben indult az üzlet s tekintettel a külföldi lanya jegyzésekre tetemes lanyhasággal zárult.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	401.40
Magyar hitelrészvény	490.50
Osztrák államvasut	433.—
Rima-Murányi	291.—
Lombard	113.—

— Marhabevitel tilalom. Az alsó-ausztriai os. kir. helytartóság július 16-án kelt értesítése szerint a kérődzőknek (szarvasmarha, juh és kecske) Arad Bács-Bodrog, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Somogy és Zala vármegyéből, valamint Arad, Baja, Zombor, Szabadka, Ujvidék, Kecskemét, és Pécs városokból Alsó-Ausztriába való bevitelét a száj-és körömfájás betegség esetleges behúrozolásának megakadályozása végett további intézkedésig megtiltotta. Budapest székesfőváros területéről és a budapesti marhavásárról azonban kérődzők az általános állategészségügyi feltételek mellett továbbra is bevihetők Alsó-Ausztriába.

Szeszűzlet.

— Július 22. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 58 forint — krajczár, kicsinyben 58 forint 50 krajczár, per 100 liter % beleértve 35 forint fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsdé.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, július 22. d. n. 5 óra.

Buza bánági új	6.90—7.15
Buza tiszavidéki	6.95—7.20
Buza pestvidéki	6.90—7.15
Buza fejérmegyei	6.90—7.15
Buza bácskai	7.—7.25
Rozs új, elsőrendű	5.50—5.80
Rozs új, másodrendű	5.40—5.45
Arpa takarmány	—
Arpa égetni való	—
Arpa sörfőzdei	—
Zab	6.10—6.80
Tengeri bánági	6.05—6.10
Tengeri másnemű	6.—6.65
Káposzta-repoze bánági	8.25—8.50
Kóles	6.—6.60
Buza márczius—április	6.99—7.01
Buza szeptember—október	6.57—6.59
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	5.58—5.60
Tengeri május—június	4.78—4.81
Tengeri július—augusztus	5.95—5.97
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	—
Zab szeptember—október	5.81—5.84
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	9.45—9.55

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1895. július 22.

Magyar aranyjárdék 4%	123.25
Magyar koronajárdék 4 1/2%	99.50
Magyar arany 4 1/2%	125.25
Magyar ezüst 4 1/2%	103.25
Magyar keleti vasut 1876.	122.50
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar italmegváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.75
Magyar nyeresémsorsjegyek kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	146.25
Osztrák papírajárdék	100.75
Osztrák járdék ezüst	101.—

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsdén.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. július 22.

Magyar koronajárdék 4%	99.90
Magyar hitelrészvény	489.25
Osztrák hitelrészvény	401.37
Anglóbank részvény	174.50
Laenderbank részvény	280.25
Bécsi bankgyesületi részvény	167.30
Déli vasut részvény	111.50
Osztrák északnyugati vasut részvény	433.—
Osztrák északnyugati (Elberölgyi) részvény	291.25
Budapesti villamos városi vasut részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	294.40
Brassói közszolgálat részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	575.—
Lloyd-társulat részvény	570.—

VIZJELZÉS.

1895. évi július hó 22-én reggel 7 órakor észlelt víz-állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmérőzén:

Észlelési állomás	Hőmérők C°	Időjárás	Vízállás	
			cm	cm
Branyoska	+ 21°	derült	+ 56	—
Gyulafehérvár	+ 17°	derült	+ 6	—
Arad	+ 27°	derült	+ 78	—
Makó	+ 25°	derült	+ 48	—
Szeged	+ 24°	derült	+ 381	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi.
Arad, 1895. július 22.

A m. kir. fölyammérőki hivatal.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Július 22. —

Fehér Kereszt szálloda: Pelpiacz Gus táv mérnök, Belgium. Wockl J. mérnök, Brassó. Herz József mérnök, Budapest. Kohn Gyula gyáros, Bécs. Franzl E. tisztartó, Nadrág. Urbán Adolf igazgató, Budapest. Erbesz Félix alezredes, Pardovitz.

Magyar Korona szálloda: Neumann Isidor kómikus Budapest.

Vasuti szálloda: Hirsch Józsefné jegyző neje, Kétfől. Pulczmann N. magánzó, Lippa. Goldmann Pál magánhivatalnok, Nagyvárad. Juhász István birtokos, Dombiratos.

Felölös szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.*

Grimm A. József és neje szül. Klein Berta saját valamint alulírottak és többi számos rokonnak nevében is mélyen elszomorodott szívvel jelentik a főrón szeretett felejtethlen egyetlen fiúk

Jenőnek

folyó hó 22-én reggeli 5 órakor rövid szenvedés után életének 15-ik évében bekövetkezett elhunytát.

A boldogultnak földi maradványai f. hó 23-án délután 5 órakor fogtak Fábrián utca 10-számú házukból a helybeli izr. sirkertbe örök nyugalomra kísértetni.

Béke lengjen hamvai fölött!

Arad, 1895. július 22-én.

Grimm Samuel és neje Grimm Blanka
Klein Adolf és neje Grimm Adrienne
nagyszülők. Grimm Margit
Grimm Gabriella
testvérei.

Csendes részvét és koszorúk mellőzése kéretik!

M. k. államvasutak Üzletvezetőség Debreczenben.
9667/1895. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1895. évi szeptember hó 30-án a vasuti vendéglő bérlete lejár; ugyan azon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezenel zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és «Ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglői üzlet bérletére» felirattal ellátott, nemkülönbén a kellő okmányokkal felszerelt, borítékba zárt és

lepecsételt ajánlatok 1895. évi július hó 30-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján, térít vevénnyel nyújtandók be; ugyanazon időpontig bántpénz fejében pedig 200 az az kétszáz o. é. forint készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában Hungária kávéház épület, II. em. 12. ajtó, a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12. és d. u.

2-4 óráig) megtekinthetők; miért is azon ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fentartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára szabadon választhasson.

Debreczen, 1895. április 3.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi április hó 1-étől.

Budapest—Arad.

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,07	8,56	1,35
Csaba	2,23	5,52	4,37
Kétegyháza	2,54	6,10	5,08
Lökösháza	8,12	—	5,26
Kurtics	8,28	6,34	5,43
Sofronya	8,40	—	5,55
ARAD érkezik	8,55	6,52	6,10

Arad—Budapest.

	d. e.	reggel	este
ARAD indul.	11,20	8,18	9,40
Sofronya	11,36	—	9,58
Kurtics	11,49	8,36	10,12
Lökösháza	12,05	—	10,30
Kétegyháza	12,28	9,00	10,59
Csaba	1,19	9,23	11,44
Szolnok	4,14	11,19	2,58
BUDAPEST érkezik	7,20	1,10	6,10

Erdély felé.

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul.	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovác	2,44	6,46	4,42	—
Györök	8,14	7,06	5,04	—
Paulis	3,81	7,17	5,15	—
Radna-Lippa	3,58	7,30	5,38	7,47
Konop	4,30	7,57	5,57	—
Berzova	4,50	8,18	6,18	—
Tótvárad	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin	5,40	8,58	6,58	8,48
Piski	—	11,17	9,24	—
Gyulafehérvár	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	—	1,20	11,30	11,40

Erdély felől.

	éjjel	éjjel	este
Tövis indul.	3,36	8,19	—
Gyulafehérvár	3,58	4,04	—
Piski	5,07	6,05	—
Soborsin	6,34	8,20	4,00
Tótvárad	—	8,37	4,20
Berzova	—	9,02	4,49
Konop	—	9,19	5,07
Radna-Lippa	—	9,49	5,45
Paulis	—	10,02	6,01
Györök	—	10,15	6,17
Glogovác	—	10,38	6,46
ARAD érkezik	8,08	10,50	6,59

Arad—Csaba—Nagyvárad.

	reggel	délut.
ARAD indul.	5,18	8,56
Sofronya	5,31	4,18
Kurtics	5,44	4,45
Lökösháza	6,00	5,13
Kétegyháza	6,18	6,13
Kigyós	6,31	6,37
Csaba	7,02	6,55
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad.

	délután	délután
NAGYVÁRAD indul.	—	4,25
Csaba	7,09	7,12
Kigyós	7,24	7,25
Kétegyháza	7,47	7,39
Lökösháza	8,14	7,58
Kurtics	8,38	8,15
Sofronya	8,58	8,27
ARAD érkezik	9,10	8,42

Arad—Temesvár.

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul.	6,20	11,30	5,00
Uj-Arad	6,31	11,54	5,21
Németságh	6,49	12,19	5,47
Vinga	7,08	12,47	6,14
Orozifalva	7,20	1,04	6,34
Merozifalva	7,31	1,20	6,52
Szt.-András	7,43	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,05	7,39

Temesvár—Arad.

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul.	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,29
Merozifalva	9,04	1,59	9,43
Orozifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,28
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD érkezik	10,43	3,44	10,55

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

	d. e.	este
UJ-SZT.-ANNA indul.	8,00	6,25
Simánd	8,31	7,06
Kisajenő-Erdőhegy	9,15	7,51
Székudvar	9,31	8,08
Sikló	9,46	8,23
Ottlaka	10,00	8,37
Elek	10,20	8,55
KÉTEGYHÁZA érkezik.	10,35	9,10

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

	reggel	d. u.
KÉTEGYHÁZA indul.	5,20	8,00
Elek	5,33	3,20
Ottlaka	5,43	3,33
Sikló	5,56	3,47
Székudvar	6,06	4,03
Kisajenő-Erdőhegy	6,25	4,33
Simánd	6,48	5,05
UJ-SZT.-ANNA érkezik.	7,12	5,35

Mezőhegyes—Kétegyháza.

	d. e.	este
MEZŐHEGYES indul.	8,00	7,00
Kamarásmaj.	8,12	7,12
Nesze	8,21	7,21
Kovácsháza	8,40	7,40
Bánhegyes	9,03	8,03
M.-Bodzás	9,25	8,25
Bánkut	9,39	8,39
KÉTEGYHÁZA érkezik.	10,00	9,00

Kétegyháza—Mezőhegyes.

	reggel	délután
KÉTEGYHÁZA indul.	5,18	3,15
Bánkut	5,34	3,37
Megyes-Bodzás	5,45	3,55
Bánhegyes	6,01	4,17
Kovácsháza	6,17	4,40
Nesze	6,27	4,54
Kamarás-maj.	6,34	5,03
MEZŐHEGYES érkezik.	6,44	5,15

Arad—Szeged.

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul.	4,45	7,00	4,10
Szt.-Tamás	5,10	7,29	4,37
Pécska	5,29	7,53	4,57
Battonya	5,59	8,35	5,29
Tompa	6,12	8,47	5,41
Mezőhegyes	6,55	9,34	6,23
Csanád-Palota	7,18	10,02	6,54
Nagylak	7,34	10,23	7,14
Apátfalva	7,56	10,57	7,39
Makó	8,15	11,35	8,20
Kis-Zombor	3,38	11,55	8,40
SZEGED érkezik	9,27	1,00	9,40

Szeged—Arad.

	este	d. u.	reggel
SZEGED indul.	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor	6,59	8,21	4,23
Makó	7,18	4,00	5,04
Apátfalva	7,38	4,28	5,23
Nagylak	7,53	5,00	5,54
Csanád-Palota	8,13	5,20	6,12
Mezőhegyes	8,43	6,09	6,50
Tompa	9,05	6,37	7,18
Battonya	9,17	6,54	7,31
Pécska	9,41	7,28	8,10
Szt.-Tamás	9,54	7,43	8,27
ARAD érkezik	10,16	8,10	8,54

Arad—Gurahonoz.

	reggel	d. u.	d. u.
ARAD indul.	6,40	5,10	12,35
Ótvenes	6,57	5,29	12,57
Zimánd-Ujfalu	7,04	5,35	1,01
Uj-Szt-Anna	7,21	5,54	1,23
Világos	7,55	6,23	2,19
Muszka-Magyarád	8,02	6,30	2,29
Pankota	8,15	6,41	2,53
Apatelekek	8,51	7,12	3,50
Borosjenő	9,01	7,21	4,05
Bokszeg-Beél	9,30	7,47	5,00
Borossebes-Buttyin	10,03	8,14	5,54
Almás-Alosill	10,42	8,47	6,57
GURAHONCZ érkezik.	10,58	9,01	7,19

Gurahonoz—Arad.

	reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ indul.	4,14	2,10	4,45
Almás-Alosill	4,29	2,27	5,10
Borossebes-Buttyin	4,56	3,00	5,52
Bokszeg-Beél	5,29	3,42	7,03
Borosjenő	5,51	4,09	7,33
Apatelekek	6,04	4,25	8,00
Pankota	6,41	5,08	9,30
Muszka-Magyarád	6,47	5,15	9,40
Világos	6,54	5,23	9,53
Uj-Szt-Anna	7,17	5,50	10,29
Zimánd-Ujfalu	7,40	6,18	11,13
Ótvenes	7,45	6,24	11,21
ARAD érkezik	8,03	6,45	11,43

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul.	9,10	7,30
Csermő érkezik	10,07	8,20

Csermő—Borosjenő.

	reggel	délután
Csermő indul.	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,41	4,10

Borossebes—Ményháza.

	d. e.	d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN indul.	10,13	érek. 2,38
Déna	11,09	3,00
MENYHÁZA	érek. 11,45	indul 1,25

Gelddarlehen

Auf Grundstücke, Provinzhäuser in 40 jähriger Amortisation $5\frac{1}{2}\%$, auf 50 Jahre 5% . Mühlen und Fabriken 32 Jahre amortisierbar 6% , auf Neubauten wird bei Beginn des Baues 50% Darlehen, bei gänzlichem Fertigwerden weitere 50% zu 6% igem Zinsfusse bewilliget. Personalkredit jeden Standes in $\frac{1}{4}$ jähriger Tilligung $6-7\%$ ige Zinsen, und kann bis 10,000 Gulden in Anspruch genommen werden. Näheres: Budapest Hazai és külföldi jelzalog K. Kerepesi-ut 51. II. em. 25.

Hazai és Külföldi

Bank jelzalog Kölcson (K.)

685

Budapest, Kerepesi-ut 51.

1504/1895. pm.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagok 1896. évre érvénnyel bíró névjegyzékének összeállítására alapul szolgáló adóhivatali kimutatás a folyó évi július hó 18-tól július hó 25-ig bezárólag betekintés s esetleg felszólamlás végett a polgármesteri hivatalban kitétetett.

Arad, 1895. évi július hó 15.

Salacz Gyula

kir. tanácsos, polgármester.

384/1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező, az itt alább felsorolt földeknek bérbeadása iránt f. é. július 29-én délelőtt 10 órakor árverést tart.

Bérbeadás alá kerülnek:

1. A jelenleg Gaál Pál által haszonbérben tartott «Vertlogrét» dűlőbeli $32\frac{856}{1100}$ holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től 3 egymás után következő évre; a kikiáltási ár holdankint évi 12 frt 02 kr. bér.

2. A Heller Jakab által bérben tartott «Nagylegelő» dűlőbeli $54\frac{100}{1100}$ holdnyi terület f. é. október 1-től egymásután következő 3 évre, kikiáltási ár holdankint 12 frt 50 kr. évi bér.

3. Heller Jakab által bérben tartott «Nagyvendégdő» dűlőbeli 181 hold terület f. é. október 1-től 3 egymásután következő évre kikiáltási ár holdankint 7 frt 65 kr. évi bér.

4. A Heller Jakab által bérben tartott «Nagyvendégdő» dűlőbeli $365\frac{207}{1100}$ holdnyi terület f. é. október hó 1-től 3 egymásután következő évre, kikiáltási ár holdankint 9 frt 85 kr. évi bér.

5. A Szeszvánszky Zsika és társai által bérben tartott a «Balta Mikó» dűlőben fekvő $73\frac{148}{1100}$ holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től 3 egymásután következő évre kikiáltási ár holdankint 18 frt 06 kr. évi bér.

6. A Spitzer Ignác által bérben tartott a «Balta Mikó» dűlőben fekvő $80\frac{100}{1100}$ holdnyi terület f. é. október 1-től 3 egymásután következő évre, kikiáltási ár holdankint 10 frt 01 kr. évi bér.

7. A Spitzer Ignác által bérben tartott $98\frac{856}{1100}$ holdnyi területű Gombár rét 1895. évi október hó 1-től 3 egymásután következő évre, kikiáltási ár 796 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10% -a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula

aljegyző.

Az aradi légszeszvilágítási vállalat

díjmentesen eszközli a légszeszberendezést

magánlakásokba, valamint gázmotorokhoz és légszeszkályhákhoz.

A gázmotorokhoz igénybe vett légszesz

folyó évi augusztus hó 1-jétől

köbméterenként 10 kr, azaz tíz krajczárral fog számíttatni.

Jelentkezések a légszeszgyár irodájához intézendők.

Föld bérbeadási

hirdetmény.

Gróf Nádasdy Ferencz ur ó méltósága buzsaiki birtoka **1895. évi október hó 1-től** 10—100 holdas részletekben haszonbérbe adatik, 1—6 évre alólírott által.

Bérelni szándékozók értekezhetnek alólírott a nagy-iratosi uradalomban

Mayerhofer Lajos

820.

számtartó.

61271/1895.

Hirdetmény.

Közhirre teszszük, hogy a nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszteriumnak 37791/895. sz. a. kelt rendelete szerint sertéseknek Magyarországból Horvát-Szlavonországba való bevitele és behajtása további intézkedésig tilos.

Arad, 1895. június hó 19-én.

A városi tanács.

Arad szab. kir. város törvényhatóságától.

7806/1895 sz.

Hirdetmény.

A városi törvényhatósági bizottság 15256/434 885 sz. a. alkotott s a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium 67640/826 666 sz. a. kelt intézményével jóváhagyott szabályrendelet alapján felhívom a város közönségét, hogy a kertekben különösen az alma fákon tenyészni szokott vértetűről ha olyat észlelnék jelentést tegyenek.

A vértetű irtására a nagyméltóságu m. kir. földművelésügyi miniszterium 14295/III. 7. 393 sz. magas leiratában a következőket ajánlja és pedig: meglepett fiatalabb csemeték és alsóbb galyak fertőtlenítésére 150 gram zöld szappan, 200 köbczentiméter kozma szesz és 9 gram carból sav anyyi vízben oldandó fel, hogy az egész egy liternyit tegyen ki, — az egész azután még 4 liter vízzel felhigítandó, mely keverékkel a galyak és csemetéknek a rovar által ellepert részei gondosan bekenendők.

A meglepett öreg fák petroleummal a fiatalabb fák pedig 3 rész petroleum 1 rész vízből álló keverékkel jól beecsetelendők.

Miután a vértetű a gyümölcs fák gyökerein talált, a meglepett fa körül a föld a fa felső gyökereig felásandó oltatlan tört mészzsel behintendő és földdel ismét behuzandó.

Oltó galyaknak más község határából, vagy nyugat európai államokból való behozatala szigoruan eltiltatott.

Erről a közönséget azzal értesitem, hogy amennyiben a vértetű irtása nem eszközöltetik az hivatalból, az illető fa tulajdonos terhére teljesíttetni, s azon felől 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbírsággal fog büntettetni

Aradon, 1895. évi július hó 17-én.

főkapitány távol:

Nyári Béla,

alkapitány.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától.

6927/1895. kh. sz.

Körözés.

Arad szab. kir. város határában egy 16 évesnek látszó sötét pej szőrü két szemére vak, hátul balról D bélyegű kancza ló találtatott bitangságban.

Ezen ló tulajdonosa köröztetik azzal, hogy amennyiben annak átvétele végett folyó hó 23-ig nem jelentkezik az nyilvános árverésen eladatni fog.

Arad, 1895. évi július hó 16-án.

Főkapitány ur helyett:

Nyári

alkapitány.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu m. kir. belügyminiszteriumnak 51471/95 sz. a. kelt magas rendelete alapján közhirre teszszük, hogy az országos honvédségélyző egyesület felügyelő bizottsága f. évi május hó 16-án tartott ülésében hozott és a m. kir. Miniserelnök ur által jóváhagyott határozata szerint az 1848/49-iki honvédségi szolgálat igazolhatására 1895. évi október hó 1-ig terjedő záros határidő tüzetett ki oly formán, hogy oly nyugdíjazási és segélyezési kérvények, melyben a tényleges honvédségi szolgálatot igazoló teljes hitelességű és a fentemlített záros határidőn belül kiállított bizonyítékok nem mellékeltek, figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1895. évi július hó 9-én.

A városi tanács:

14352/1895.

Hazai és külföldi

Bank jelzalog Kölcson K.

Budapest, Kerepesi-ut 51. II. emelet 25.

40 évi $5\frac{1}{2}\%$, 50 évi 5% törlesztési kölcsön földbirtokra, vidéki házakra és telkekre. Malmok és gyárak 32 évre 6% amortizáció uton, házak építkezési kölcsön 50% megkezdésnél, 50% teljes felépítés után 6% kamattal. Személy hitef $\frac{1}{4}$ évi törlesztésre egész 10,000 frtig 6 és 7% pontos lebonyolítása.

Hazai és külföldi

Bank jelzalog Kölcson (K)

Budapest, Kerepesi-ut 51.

684